

ลักษณะแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและ รูปแบบพฤติกรรมในการเปิดรับและการติดตามสื่อมวลชน

ในบทนี้เป็นการวิเคราะห์ลักษณะแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทางสื่อมวลชน และรูปแบบพฤติกรรมในการเปิดรับและการติดตามสื่อ โดยศึกษาลักษณะของผู้รับสารที่เป็นแฟน เพื่อทราบถึงความเป็นมาและปัจจัยซึ่งช่วยให้ผู้รับสารเลือกเปิดรับสารและติดตามสื่อประเภทนี้ ตลอดจนศึกษารูปแบบพฤติกรรมในการเปิดรับสารและการติดตามสื่อ เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบพฤติกรรมในการติดตามสื่อมวลชน เพื่อให้ได้รับสารที่ต้องการ โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1. คุณลักษณะแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร
2. พฤติกรรมการเปิดรับและการติดตามสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร

คุณลักษณะแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร

กลุ่มสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รักซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์ลักษณะแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสมาชิกที่มีอายุสมาชิกตั้งแต่ 2 - 9 ปี กลุ่มสมาชิกที่มีอายุสมาชิกตั้งแต่ 10-17 ปี และกลุ่มสมาชิกที่มีอายุสมาชิกตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป แบ่งเป็นกลุ่มละ 10 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน นั้น พบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่มมีคุณลักษณะของกลุ่มที่แตกต่างกัน

กลุ่มสมาชิกที่มีอายุสมาชิกตั้งแต่ 2 - 9 ปีนั้น เป็นกลุ่มสมาชิกที่เพิ่งเข้ามาติดตามสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาประเภทนี้ แฟนกลุ่มนี้ประกอบด้วย เพศหญิงทั้งหมด 10 คน มีอายุตั้งแต่ 20 - 54 ปี ประกอบอาชีพเป็นแม่บ้าน รับราชการ ค้าขาย รับจ้าง มีระดับการศึกษาตั้งแต่ มัธยมศึกษาตอนปลายไปจนถึงปริญญาตรี และมีหน้าที่รับผิดชอบในการทำอาหารในครอบครัวทุกคน ผู้รับสารกลุ่มนี้เข้ามาสมัครเป็นสมาชิกเนื่องจากต้องการใช้เป็นตำราในการทำอาหาร บางคนก็ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับอาหาร และเห็นว่า มีประโยชน์ในการนำมาทำอาหารรับประทาน นอกจากนี้ สมาชิกเหล่านี้ยังสมัครเป็นสมาชิกของสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ และยังคงติดตามฟังรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารด้วย

คุณบุณชริกา ไตรโกมุท กล่าวว่า “ปัจจุบันอายุ 20 ปี ยังเป็นนักศึกษาอยู่ สมัครเป็นสมาชิกหนังสือแม่บ้านที่รักของบริษัทอayiโมะโตะ มาแล้วประมาณ 5 ปี และคิดว่าจะต่ออายุการเป็นสมาชิกต่อไปอีก ตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิกเพื่อนำไปใช้เป็นตำราในการประกอบอาหาร และชอบอ่านเกร็ดความรู้ท้ายเล่ม นอกจากนี้ก็สมัครเป็นสมาชิกของสารยูไนเต็ดของ UFM อีกอย่างหนึ่งด้วย เพราะเห็นว่าช่วยให้ได้รับความรู้ในเรื่องการประกอบอาหารเพิ่มมากขึ้น และยังมีวิธีการทำอาหารที่เหมาะสมในการนำไปทดลอง เริ่มสนใจเรื่องการทำอาหารมานานแล้ว เพราะเคยติดตามฟังรายการครอบครัวของ ม.ร.ว.ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ และรายการของคุณพลศรี คชาชีวะ มาตั้งแต่เด็ก เนื่องจากมีญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นแฟนรายการนี้ จึงคุ้นเคยกับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร เวลามีปัญหาข้อสงสัยเรื่องการทำอาหาร ก็จะถามจากครอบครัวและหาคำตอบจากสื่อ ปัจจุบันก็ติดตามรายการโทรทัศน์ด้วย ที่ชื่นชอบมากคือรายการกินกับเกม เพราะเห็นว่ารูปแบบรายการที่แปลกไปจากการสาธิตทำอาหารทั่วไป เพราะมีรูปแบบเป็นเกมที่เกี่ยวข้องกับการทำอาหาร มีการแสดงวิธีการทำอาหาร พิธีกรก็ดำเนินรายการได้อย่างสนุกสนาน มีการเปลี่ยนเมนูอาหารไปเรื่อยๆ และสามารถทำตามได้ไม่ยาก อีกทั้งวิทยากรที่เชิญมาร่วมในรายการก็สามารถให้ทั้งความรู้และความบันเทิงแก่ผู้ชม เวลาที่ไหนมีการจัดนิทรรศการเทศกาลเกี่ยวกับอาหาร ก็จะเข้าชมเสมอ โดยเฉพาะถ้าเป็นเทศกาลขนมไทย” (คุณบุณชริกา ไตรโกมุท. สัมภาษณ์. 14 พฤศจิกายน 2541)

ส่วนกลุ่มสมาชิกที่มีอายุสมาชิกตั้งแต่ 10-17 ปีนั้น เป็นกลุ่มที่เข้ามาติดตามสื่อที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารมานาน กลุ่มผู้รับสารกลุ่มนี้ประกอบด้วยเพศหญิงทั้งหมด 9 คน และเพศชายอีก 1 คน มีอายุตั้งแต่ 22 - 67 ปี มีระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาไปจนถึงปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นแม่บ้าน พนักงาน ลูกจ้าง รับราชการ ค้าขายอาหาร แฟนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการทำอาหารในครอบครัว กลุ่มสมาชิกกลุ่มนี้สมัครเป็นสมาชิกเนื่องจากต้องการใช้เป็นคู่มือในการทำอาหาร ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับอาหาร บางคนก็ต้องการนำไปใช้ในการในการพัฒนาฝีมือการทำอาหารและดัดแปลงอาหารให้นำรับประทานเพื่อการจำหน่าย สมาชิกเหล่านี้สมัครเป็นสมาชิกของสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ และยังคงติดตามฟังรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารอีกหลายรายการด้วย

คุณศุภสิทธิ์ เกิดปราโมทย์ กล่าวว่า “ปัจจุบันอายุ 22 ปี มีอาชีพขายอาหาร สมัครเป็นสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รักมาแล้ว 10 ปี และคิดว่าจะต่ออายุการเป็นสมาชิกต่อไปอีก เป็นคนที่สนใจเรื่องการทำอาหารมาตั้งแต่อายุ 13 ปี ตอนนั้นชอบดูรายการสาธิตการทำอาหาร และรู้สึกสนุกที่ได้นำไปทดลองทำแรกๆ ก็ถามจากคุณแม่ อาจารย์ และเพื่อนๆ เคยไปเรียนการทำอาหารจากสถาบันที่เปิดสอน

ทำอาหารด้วย สมัครเป็นสมาชิกหนังสือแม่บ้านที่รักเพราะเห็นว่ามีเมนูอาหารน่าสนใจ เมนูที่นำมาแนะนำก็ไม่ยากเกินไป ทำตามได้ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน นอกจากนี้ก็เป็นสมาชิกของสารยูไนเต็ด นิตยสารแม่บ้าน ฟู้ดนิวส์ บางครั้งก็ซื้อนิตยสารแม่บ้านทันสมัยมาอ่าน เคยฟังรายการครอบครัววาสนาของ ม.ร.ว.ถนัดศรี ตอนนั้นก็ติดตามรายการโทรทัศน์ที่มีการสาธิตการทำอาหาร คือ รายการกินกับเกม รายการเกาะกะทะ รายการเสน่ห์แม่บ้าน รายการบ้านเลขที่ 5 รายการครอบครัวเรื่องผู้หญิง” (คุณสุกสิทธิ์ เกิดปราโมทย์. สัมภาษณ์. 8 ธันวาคม 2541)

กลุ่มสมาชิกที่มีอายุสมาชิกตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปนั้น เป็นกลุ่มสมาชิกที่เพิ่งเข้ามาติดตามสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาประเภทนี้ แพนกลุ่มนี้ประกอบด้วย เพศหญิงทั้งหมด 10 คน มีอายุตั้งแต่ 39-72 ปี ประกอบอาชีพเป็นแม่บ้าน รับราชการ ค้าขาย รับจ้าง มีระดับการศึกษาตั้งแต่ มัธยมศึกษาตอนปลาย ไปจนถึงปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบในการทำอาหารในครอบครัว ผู้รับสารกลุ่มนี้เข้ามาสมัครเป็นสมาชิกเนื่องจากต้องการใช้เป็นตำราในการทำอาหาร ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับอาหาร และเห็นว่ามีความประโยชน์ในการนำมาทำอาหารรับประทาน นอกจากนี้ สมาชิกเหล่านี้ยังได้สมัครเป็นสมาชิกของสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ และยังติดตามฟังรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารด้วย

คุณชนิศา พูนวุฒิกุล กล่าวว่า “ปัจจุบันอายุ 53 ปี ทำงานเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง สนใจเรื่องการทำอาหารอย่างจริงจังตั้งแต่มีครอบครัว เพราะต้องทำให้ครอบครัวรับประทาน จึงศึกษาเรื่องการทำอาหารมาตลอด แรกๆ ก็สอบถามจากคุณแม่ และญาติๆ สมัครเป็นสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รักมาแล้ว 25 ปี และคิดว่าจะต่ออายุการเป็นสมาชิกต่อไปอีก คัดสนใจสมัครเป็นสมาชิกเพราะไม่มีความรู้เรื่องการทำอาหาร...บางครั้งก็ซื้อตำราอาหารต่างๆ มาอ่าน มาทดลองทำ บางครั้งก็อาศัยอ่านคอลัมน์เกี่ยวกับอาหารในนิตยสารต่างๆ เช่น ผู้หญิงวันนี้ สกุลไทย นอกจากนี้ก็ติดตามรายการโทรทัศน์ที่มีการสาธิตการทำอาหาร คือ รายการกินกับเกม รายการพ่อบ้านจานเด็ด รายการเมนูลูกรัก รายการยุทธภูมิกะทะเหล็ก รายการผู้หญิงอยากรู้ รายการครอบครัวเรื่องผู้หญิง เพราะทำให้รู้จักเมนูอาหารแปลกใหม่อยู่ตลอดเวลา” (คุณชนิศา พูนวุฒิกุล. สัมภาษณ์. 29 ธันวาคม 2541)

จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าผู้รับสารที่ได้สมัครเป็นสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รักทั้ง 30 คน มีทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยมีเพศหญิงจำนวน 29 คน และเพศชาย 1 คน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

นอกจากนี้ก็มีระดับการศึกษาไม่สูงนัก มีฐานะอยู่ในระดับปานกลาง มีอายุประมาณ 35 - 60 ปี และพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นแม่บ้านมากกว่าอาชีพอื่น นอกจากนี้ยังเป็นแม่บ้านที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการทำอาหารในครอบครัวด้วย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มนี้สนใจสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเพราะความชอบเฉพาะตนในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ความต้องการนำไปใช้ประโยชน์ ความต้องการเป็นผู้มีฝีมือในการทำอาหาร ซึ่งหลังจากเป็นสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รักแล้ว พบว่าส่วนใหญ่สมาชิกเหล่านี้ สามารถนำเนื้อหาเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ได้ตามจุดมุ่งหมายของตน

ลักษณะของสมาชิกหนังสือแม่บ้านที่รักทั้ง 30 คนนี้ แสดงให้เห็นว่าความรู้สึกนิยม ชื่นชอบในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ในด้าน เพศ วัย อาชีพ ฐานะการศึกษาแต่อย่างใด ดังนั้นผู้รับสารซึ่งมีความแตกต่างกันและไม่รู้จักกัน จึงมีความนิยมในสิ่งเดียวกันได้ แม้จะมีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ชื่นชอบสื่อมวลชนที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารซึ่งมีอยู่หลายสื่อแตกต่างกัน หรือใช้ระยะเวลาการติดตามสื่อมวลชนที่ตนสนใจ ชื่นชอบแตกต่างกันก็ตาม ซึ่งความแตกต่างกันของผู้รับสารที่นิยมและชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่น่าเสนอผ่านสื่อมวลชนนี้ ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อความรู้สึกที่มีต่อเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารแต่อย่างใด เพราะจากพฤติกรรมของผู้รับสารกลุ่มนี้ได้แสดงให้เห็นพฤติกรรมการแสวงหาเนื้อหา ทั้งที่เป็นการสมัครสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รัก การสมัครเป็นสมาชิกของสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร และการติดตามรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์

ความนิยม ชื่นชอบในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ทำให้ผู้รับสารติดตามสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเป็นระยะเวลาานาน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าผู้รับสารที่ชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเหล่านี้เป็นแฟนของเนื้อหาประเภทนี้มากกว่าเป็นแฟนของสื่อมวลชนเนื่องจากความชอบในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดติดตามสื่อมวลชน ซึ่งจากแนวคิดเรื่องการแบ่งประเภทของผู้รับสารที่ Mcquail ได้กล่าวไว้ นั้น พบว่า ลักษณะของผู้รับสารที่มีความชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ที่ติดตามสื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอนี้ จัดได้ว่าเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่สื่อมวลชนนำเสนอเนื่องจากเกิดความสนใจ ความชื่นชอบในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร และยังมีความต้องการได้รับเนื้อหาเหล่านี้เพิ่มเติม จึงเกิดการแสวงหาจากสื่อมวลชน โดยไม่ได้ตั้งข้อจำกัดว่าจะเปิดรับและติดตามจากช่องทางใด

จากการสังเกตและการสัมภาษณ์กลุ่มสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รักนั้น พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเป็นอย่างมากซึ่งความรู้สึกใคร่ที่มีต่อเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเป็นสิ่ง

ที่ทำให้แฟนผูกพันกับเนื้อหา คราบที่แฟนยังคงชื่นชอบ สนใจ ต้องการได้รับเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารก็จะทำให้ความรู้สึกพอใจใครที่มีต่อเนื้อหายังคงอยู่ อีกทั้งเมื่อได้ติดตามเนื้อหาที่เรื่อกๆก็ทำให้เกิดความหลงใหล ความนิยมชื่นชอบในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ทำให้แสวงหาเนื้อหาจากสื่อมวลชนมากขึ้นเรื่อยๆ

ผู้รับสารที่มีความสนใจ นิยม ชื่นชอบในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่สื่อมวลชนเสนอนั้น เป็นความรู้สึกที่เกิดกับเนื้อหาเฉพาะเรื่อง ดังนั้น เมื่อผู้รับสารเหล่านี้รู้ว่าตนชื่นชอบ นิยม สนใจและต้องการได้รับเนื้อหาประเภทนี้ ก็จะพึงพาสื่อมวลชนเพื่อแสวงหาเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารจากสื่อมวลชน และในที่สุดก็จะผูกพันกับเนื้อหาเหล่านั้นจนกลายเป็นแฟนที่คอยติดตาม แสวงหาเนื้อหาเหล่านั้นในที่สุด ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดกับผู้รับสารนี้ ได้แสดงให้เห็นว่าผู้รับสารเกิดความสุข ความเพลิดเพลิน และเกิดความรู้ เกิดทักษะที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม ทั้งที่เป็นการได้รู้จักรายการอาหารแปลกใหม่ สูตรอาหาร วิธีการทำอาหาร และเคล็ดลับในการทำอาหารของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

ดังนั้น การติดตามและการแสวงหาเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารอย่างสม่ำเสมอ นั้น จึงทำให้สมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รักนี้เกิดความรู้สึกชื่นชอบ ผูกพันรักใคร่ในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมรสนิยม (Taste Culture) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากการรวมตัวกันของคนที่มีรสนิยมที่ใกล้เคียงกัน จนทำให้ปรากฏรสนิยมในเรื่องนั้นๆ ให้เห็นอย่างชัดเจน เด่นชัดกว่ารสนิยมในด้านอื่นการมีรสนิยมเช่นนี้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ซึ่งคนเราแต่ละคนอาจมีรสนิยมที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ ดังนั้น กลุ่มผู้รับสารที่มีรสนิยมในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและมีพฤติกรรมในการติดตาม แสวงหาเนื้อหาจากสื่อมวลชน จึงแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมรสนิยมอย่างชัดเจน

พฤติกรรมการเปิดรับและการติดตามเนื้อหาจากสื่อมวลชนของแฟน

ลักษณะพฤติกรรมของผู้รับสารก่อนเข้ามาเป็นแฟน

Henry Jenkins ได้กล่าวว่า Fandom นั้นเป็นความรู้สึกคลั่งไคล้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อต้องการได้รับสิ่งที่ตนสนใจ ต้องการได้รับสิ่งต่างๆ เพื่อทดแทนสิ่งที่ตนขาดและจำเป็นต้องมี ดังนั้น ผู้รับสารที่จะเข้ามาเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่น่าเสนอทางสื่อมวลชน จึงเกิดมาจากความคลั่งไคล้ใน

เนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร จึงต้องแสวงหาเนื้อหาจากสื่อมวลชนต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อทดแทนความรู้สึกที่ตนขาดความรู้ ทักษะฝีมือในการทำอาหาร

คุณละเอียด আহมัด กล่าวไว้ว่า “สมัครเป็นสมาชิกหนังสือแม่บ้านที่รัก มาตั้งแต่เล่มแรก เพราะเห็นว่ามีส่วนจะนำรู้ สามารถนำมาเป็นคู่มือในการทำอาหารได้ พร้อมกันนี้ก็เป็นสมาชิกของฟู้ดนิวิสต์ และสารยูไนเต็ดด้วย บางครั้งก็ซื้อนิตยสารแม่บ้านทันสมัย ตำราอาหาร เช่น ขนมนานาชาติ แม่บ้านรวมเล่มสารพัดอาหาร อาหารมังสวิวัติ มาอ่าน นอกจากนี้ก็ดูรายการโทรทัศน์ เช่น รายการเมนูลูกกรัก รายการเกาะกะทะ รายการครอบครัวเรื่องผู้หญิง รายการผู้หญิงอยากรู้ รายการบ้านเลขที่ 5 รายการสบายสไตล์มยุรา ถ้ามีโอกาสบางครั้งก็ไปชมเทศกาลอาหารที่จัดตามสถานที่ต่างๆ เช่น อาหารไทย” (คุณละเอียด আহมัด. สัมภาษณ์. 16 พฤศจิกายน 2541)

ส่วนคุณนวนลเพ็ญ วรรณสูตร ก็กล่าวว่า “ตอนนี้เป็นสมาชิกหนังสือแม่บ้านที่รัก ฟู้ดนิวิสต์ และสารยูไนเต็ด บางครั้งก็ซื้อนิตยสารแม่บ้านทันสมัย นิตยสารครัวมาอ่านบ้าง หรือถ้ามีโอกาสไปที่ร้านขายหนังสือก็จะซื้อตำราอาหารที่มีแบบรวมเล่มมาอ่านเช่นกันเพราะอยากมีฝีมือในการทำอาหาร และยังสามารถนำมาเป็นตำราอาหารเพื่อจะได้มีความรู้มากขึ้น ตอนที่ที่บ้านก็รับหนังสือพิมพ์หลายฉบับ มีทั้งมติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ ก็จะได้อ่านคอลัมน์เกี่ยวกับอาหารในนั้น เช่น คอลัมน์ขุนขยับแม่มะลิในมติชน คอลัมน์แม่ช้อยนางรำ เป็บพิศดาร สมัยก่อนก็เคยฟังรายการจับจ่ายใช้สอย ของ คุณศันสนีย์ สمانวรวงศ์ ทางสถานีวิทยุ ตอนนี้ก็ดูรายการโทรทัศน์บางรายการที่ชอบคือคือ รายการครอบครัววาลคิทเช่นของคุณหมึกแดง รายการเกาะกะทะของอาจารย์ยังศักดิ์ เพราะเห็นว่าวิธีกรทำไม่ยาก เป็นอาหารที่คนไทยรับประทานได้และในบางโอกาสก็ชอบไปชมเทศกาลอาหารที่มีการสาธิตการทำอาหาร โดยเฉพาะถ้าเป็นขนมและอาหารก็จะไปเป็นประจำทุกปี” (คุณนวนลเพ็ญ วรรณสูตร. สัมภาษณ์ . 26 ตุลาคม 2541)

จะเห็นได้ว่า การที่ผู้รับสารชื่นชอบ สนใจเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและรู้สึกว่าคุณขาดความรู้ขาดฝีมือในการทำอาหารนั้น ทำให้ผู้รับสารเหล่านี้เข้ามาเป็นแฟนของเนื้อหาโดยการติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่สื่อมวลชนนำมาเสนอ เนื่องจากผู้รับสารกลุ่มนี้คิดว่าการติดตามเนื้อหาจะสามารถตอบสนองความต้องการของคนได้ ดังนั้น ผู้รับสารเหล่านี้จึงมีพฤติกรรมการติดตามสื่อมวลชนที่มีอยู่หลายประเภทตามที่ตนชื่นชอบและพอใจ

จากแนวคิดของ Lisa A. Lewis ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อเรารู้สึกชื่นชอบ นับถือ ประารถนา สิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่เสมอ นั่น แสดงให้เห็นว่าเราเป็นแฟนของสิ่งนั้น ดังนั้นเมื่อผู้รับสารได้แยกแยะความรู้สึกที่มีต่อเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและสร้างข้อผูกมัดของตนเองขึ้นมาเพื่อแสวงหาเนื้อหาเหล่านี้ ผู้รับสารก็จะเข้าใจความรู้สึกชื่นชอบที่นำไปสู่การเป็นแฟนของคนได้ดียิ่งขึ้น นั่นคือ หากผู้รับสารทราบถึงแรงผลักดันที่นำมาสู่การเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนี้ ก็จะเข้าใจที่มาของลักษณะพฤติกรรมการเป็นแฟน ของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารของตน

แรงผลักดันให้ผู้รับสารเข้ามาเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร

แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเหล่านี้ เกิดความรู้สึกผูกพันกับสื่อมวลชนที่เสนอเนื้อหาประเภทนี้แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ ความชื่นชอบ ที่มีต่อเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ที่เป็นแรงผลักดันให้เข้ามาเป็นแฟน เราสามารถสรุปลักษณะพฤติกรรมการตัดสินใจเปิดรับและติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกทั้ง 3 กลุ่ม ที่พบว่าได้เข้ามาผูกพันกับเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเนื่องด้วยแรงผลักดันที่หลากหลายแตกต่างกัน ดังนี้

1. ความสนใจของตนเองในเรื่องอาหาร
2. ความสนใจเพราะปัจจัยภายนอก

1. ความสนใจของตนเองในเรื่องอาหาร

การเข้ามาเป็นแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้น เกิดขึ้นจากความสนใจส่วนบุคคล ซึ่งเป็นภาวะที่เกิดกับตัวผู้รับสาร พบว่า ผู้รับสารแต่ละคน มีความเป็นมาของความสนใจ มีแรงกระตุ้นแตกต่างกัน บางคนเริ่มสนใจตั้งแต่เด็ก บางคนเริ่มสนใจเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น

คุณสิริกาญจน์ ปรับโตวิคโยโย กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารมาตั้งแต่เด็ก เพราะผู้ใหญ่ในครอบครัวมีฝีมือในการทำอาหาร จึงอยากทำอาหารเก่งบ้าง เริ่มแรกก็เรียนรู้จากการสอบถามผู้ใหญ่ บางครั้งก็หัด โดยการดัดแปลงตามใจชอบ ตั้งแต่เด็กก็ฟังรายการครอบครัวเวลาของ ม.ร.ว.ถนัดศรี เพราะผู้ใหญ่ที่บ้านชอบฟัง สมัยที่เป็นสมาชิกหนังสือแม่บ้านที่รักเพราะเห็นว่ามีรูปเล่มกระทัดรัด มี

สารแนะนำอ่าน นอกจากให้ความรู้เรื่องการทำอาหารแล้ว ยังให้เกร็ดความรู้อื่นๆ ด้วย” (คุณศิริกาญจน์ ปรับโตวิคโจโย. สัมภาษณ์. 2 ธันวาคม 2541)

ส่วนคุณกสิณบัว ศรีชลัมภ์ ก็กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารมาตั้งแต่เด็ก เพราะเป็นคนมีนิสัยช่างกิน ชอบรับประทานอาหารแปลกใหม่ จึงทำให้เป็นคนมีนิสัยช่างซัก ทำให้ได้รู้เคล็ดลับต่างๆ บางครั้งเวลาซื้อของสังก็สอบถามจากญาติผู้ใหญ่ อาจารย์ที่โรงเรียน ตอนเด็กเวลาปิดภาคเรียนชอบไปพักบ้านคุณอา ซึ่งเป็นแฟนรายการครอบครัวของม.ร.ว. ถนัดศรี จึงมีโอกาสดูฟัง ก็รู้สึกชอบจากนั้นก็ติดตามฟังเองที่บ้าน” (คุณกสิณบัว ศรีชลัมภ์. สัมภาษณ์. 25 ธันวาคม 2541)

2. ความสนใจเพราะปัจจัยภายนอก

ผู้รับสารบางคน เข้ามาเป็นแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร เนื่องด้วยอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก เช่น คนในครอบครัว สังคมที่อยู่ หน้าที่การงาน เป็นแรงผลักดันที่สำคัญ เนื่องจากผู้รับสารที่ชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่มีหน้าที่ทำอาหาร ทั้งที่เป็นการทำอาหารเพื่อรับประทานกันภายในครอบครัว และการนำมาทำเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้ ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับเรื่องฝีมือในการทำอาหารมาก เนื่องจากต้องการให้อาหารที่ทำมีรสชาติอร่อยถูกปากผู้รับประทาน และยังดูน่ารับประทาน

คุณวรรณมา จิตบรรสุทธิ์ กล่าวว่า “สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับการทำอาหารมาตั้งแต่เริ่มมีครอบครัว เมื่อ 10 ปีก่อน เพราะมีหน้าที่เป็นแม่บ้านต้องทำอาหารให้สมาชิกในครอบครัวรับประทานแรกๆ ก็ทำเฉพาะอาหารง่ายๆ ไม่ได้พิถีพิถันมาก ต่อมาเมื่อได้ติดตามสื่อมวลชนและไปเรียนที่โรงเรียนที่เปิดสอน ก็ทำให้มีความรู้มากขึ้น รู้จักเมนูอาหารใหม่ๆ เมื่อนำมาทดลองทำก็ทำได้จริง และมีรสชาติดี ก็ทำให้ทุกคนได้ รับประทานอาหารแปลกใหม่ เปลี่ยนบรรยากาศการรับประทานอาหารไปอีกแบบ” (คุณวรรณมา จิตบรรสุทธิ์. สัมภาษณ์. 17 พฤศจิกายน 2541)

คุณกานดา สุจรราชทวี กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารอย่างจริงจังตั้งแต่มีครอบครัว เพราะต้องทำให้สมาชิกในครอบครัวรับประทาน เนื่องจากห่วงเรื่องความสะดวก จึงไม่เอายากจ้านแม่ครัว เดิมนั้นทำได้แค่อาหารธรรมดาๆ แต่เมื่อได้สอบถามจากญาติผู้ใหญ่ และติดตามจากสื่อมวลชน ก็ทำให้สามารถนำมาใช้เป็นตำราในการทำอาหารได้ ช่วยให้สามีและลูกๆ ได้รับประทานอาหารที่อร่อย

แปลกใหม่กว่าเดิม และมีความสุขในการรับประทานอาหารอย่างเห็นได้ชัด” (คุณกานดา สุจรรยาที. สัมภาษณ์. 30 พฤศจิกายน 2541)

ในบางครั้งแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารบางคน ก็อาจติดตามสื่อมวลชนเนื่องด้วยองค์ประกอบของสื่อเหล่านั้นได้เช่นกัน เนื้อหาสื่อมวลชนที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้นมีมากมายหลายสื่อ อีกทั้งสื่อแต่ละสื่อก็มีรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น ชอบพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ รูปแบบรายการ และความหลากหลายของเนื้อหา นอกจากนี้แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารบางคนก็มีลักษณะการติดตามสื่อมวลชนที่เสนอเนื้อหาที่ตนชื่นชอบมาเป็นเวลานาน จนสามารถเรียกได้ว่าเป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อเนื้อหาที่ตนติดตามอย่างจริงจัง ซึ่งลักษณะแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารกลุ่มนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แฟนมีพฤติกรรมการติดตามผลงานของสื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอ

คุณอรุณี นุชราเทพกุล ได้กล่าวว่า “เป็นสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รัก สารยูไนเต็ด นิติยสารแม่บ้าน มาตั้งแต่เล่มแรก จนถึงตอนนี้ก็ประมาณ 20 กว่าปีแล้ว สมัครเป็นสมาชิกเพราะตอนนั้นทำอาหาร ไม่เก่ง และไม่ชอบทำอาหาร คุณพ่อก็เลยแนะนำให้ฝึกทำจากหนังสือเหล่านี้ พอทำมานานๆ ก็เก่งขึ้น ชอบเนื้อหาของหนังสือที่แนะนำอาหารแปลกๆ ใหม่ๆ ส่วนใหญ่เนื้อหาในสารยูไนเต็ดจะเน้นเบเกอรี่ ส่วนแม่บ้านที่รักก็จะมีครบทั้งอาหารคาวและหวาน เดี่ยวนี้ก็ปรับปรุงเนื้อหา มีเกร็ดความรู้เรื่องรอบๆ ตัวด้วย ส่วนนิติยสารแม่บ้านนั้น เดี่ยวนี้เน้นที่นิยายและงานสี มีมือมากเกินไป จึงเลิกติดตามแล้ว พอได้ทราบว่า คุณพลศรี คชาชีวะ ทำหนังสือ แม่บ้านทันสมัย ก็เลยเปลี่ยนมาซื้อแม่บ้านทันสมัยอ่านแทน บางครั้งก็ซื้อนิติยสารด้วย เนื้อหาในเล่มก็จะแตกต่างกันไปบ้าง ทำให้น่าอ่าน ส่วนใหญ่หนังสือพวกนี้ภาพสวย เห็นแล้วอยากทำตาม... ปกติก็เป็นแม่บ้านที่หน้าทำอาหารอยู่แล้ว เวลาอยู่บ้านก็ได้ดูรายการโทรทัศน์บ้างที่ชอบดูคือ รายการเสน่ห์แม่บ้าน รายการอร่อยช่อง 5 โดยเฉพาะรายการอร่อยช่อง 5 นี้ชอบพิธีกร คือ คุณเท่ง สติเฟื่อง มาก รู้สึกว่ารายการสนุก มีสาระ สูตรอาหารดูน่าเชื่อถือ” (คุณอรุณี นุชราเทพกุล. สัมภาษณ์. 28 ตุลาคม 2541)

คุณกสิปบัว ศรีชลัมภ์ ได้กล่าวว่า “ปัจจุบันทำงานอยู่ที่ร้านขายหนังสือเป็นสมาชิกหนังสือแม่บ้านที่รักมานานพอสมควร ชอบเพราะเห็นว่ารายการอาหารมีนำมาแนะนำนั้นน่าสนใจ ทำงานที่ร้านขายหนังสือก็มีโอกาสได้อ่านหนังสือแทบทุกประเภท และสนใจอ่านนิติยสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารด้วย บางครั้งก็อ่านจากคอลัมน์ในนิติยสารอื่นๆ โดยเฉพาะ “คอลัมน์ก้นครัว” ในนิติยสารแพรวนั้น เป็นคอลัมน์ที่แนะนำอาหารและเบเกอรี่ต่างๆ มีขั้นตอนการทำไม่ยาก ตอนนี่ก็ได้ทราบมา

ว่าอาจจะมีการรวมเล่มในเร็ววัน ก็ตั้งใจไว้ว่าจะซื้อแน่นอน นอกจากนี้ก็ชอบติดตามรายการโทรทัศน์ โดยเฉพาะรายการที่มีอาจารย์ยังศักดิ์เป็นพิธีกรหรือวิทยากร ติดตามรายการของอาจารย์ยังศักดิ์มาตั้งแต่รายการ ญ.หญิง จนมาถึงรายการเคาะกระทะ เพราะชอบที่อาจารย์ยังศักดิ์มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ยึดติดกับสูตรอาหารหรือส่วนผสมมากเกินไป เราสามารถหาสิ่งที่มีอยู่แล้วในบ้านทำดัดแปลงทำตามได้” (คุณกليبบัว ศรีชลัมภ์. สัมภาษณ์. 25 ธันวาคม 2541)

นอกจากนี้ก็มีแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารบางคนติดตามสื่อมวลชนประเภทนี้ เพราะชื่นชอบความมีชื่อเสียงของดารา ซึ่งเป็นพิธีกรของรายการที่ตนชอบ เช่น

คุณบุญทริกา ไตรโกมุท กล่าวว่า "ชอบรายการกินกับเกมเพราะมีรูปแบบรายการที่แปลกออกไปและชอบพิธีกรคือ คุณนีโน่ คุณวรุฒ นื่องอร เพราะคุยสนุก ไม่น่าเบื่อ " (คุณบุญทริกา ไตรโกมุท .สัมภาษณ์ .14 พฤศจิกายน 2541)

คุณศกุนตลา สองศรี กล่าวว่า "ชอบรายการครอบครัววาฬลิทเช่น เพราะชอบคุณหมึกแดง คุณเป็นคนทีรอบรู้เรื่องการทำอาหารอย่างแท้จริง”(คุณศกุนตลา สองศรี.สัมภาษณ์. 12 พฤศจิกายน 2541)

คุณอรุณี บุษราเทพกุล กล่าวว่า "ชอบรายการอร่อยช่อง 5 เพราะชอบคุณเท็ง สติเฟื่อง คุณเป็นคนน่าเชื่อถือ และเป็นพิธีกรรายการประเภทนี้หลายรายการ”(คุณอรุณี บุษราเทพกุล. สัมภาษณ์. 28 ตุลาคม 2541)

ดังนั้นนอกจากแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารมีลักษณะที่หลงใหล จงรักภักดี ในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารตามข้างต้นแล้ว ยังพบอีกว่าแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเหล่านี้ยังมีความชื่นชอบต่อความมีชื่อเสียงของพิธีกร วิทยากร และดาราด้วยเช่นกัน เนื่องจากเป็นแรงจูงใจให้แฟนให้ความสนใจและติดตามสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารอย่างสม่ำเสมอ

จะเห็นได้ว่าแรงผลักดันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้รับสารที่สนใจ ชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเข้ามาเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ซึ่งแรงผลักดันนี้จะปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในพฤติกรรมการเปิดรับและพฤติกรรมการติดตามเนื้อหาเหล่านี้จากสื่อมวลชน

พฤติกรรมขณะเปิดรับและติดตามสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร

ผู้รับสารแต่ละคนที่เป็นแฟนของเนื้อหาประเภทนี้ มีวิธีการในการเปิดรับเนื้อหา หรือติดตามสื่อมวลชนนั้นๆ ต่างกัน กล่าวได้ว่าการตัดสินใจที่จะเปิดรับหรือติดตามสื่อมวลชนใดของแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้นขึ้นอยู่กับความพอใจ ความชื่นชอบ ของผู้รับสารเป็นสำคัญ เนื่องจากจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการติดตามสื่อมวลชนอื่นๆ ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเหมือนกัน

แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารแต่ละคน มีที่มาของความสนใจและแรงผลักดันให้เข้ามาเป็นแฟนของเนื้อหาแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำให้เกิดรูปแบบการเปิดรับและการติดตามสื่อมวลชนเพื่อแสวงหาเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่ตนต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมของแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่มีความหลากหลายมากขึ้น

แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร เป็นผู้รับสารที่มีความสนใจ ชื่นชอบในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่สื่อมวลชนนำมาเสนอ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้ เป็นความรู้สึกที่ผู้รับสารมีต่อเรื่องราวเฉพาะที่ตนสนใจ ชื่นชอบ และต้องการแสวงหาเนื้อหาเหล่านี้เพิ่มเติม เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ถึงแม้แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเหล่านี้มีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่แฟนเหล่านี้ก็มีความสนใจ ที่ติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับจากสื่อมวลชนเหมือนกัน และยังติดตามสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเหมือนกัน ด้วย อาจจะเป็นการติดตามอ่านหนังสือเล่มเดียวกัน การติดตามฟังรายการวิทยุ ติดตามชมรายการโทรทัศน์เหมือนกัน

การเข้ามาเป็นแฟนของสื่อประเภทนี้ อาจเริ่มมาจากการที่ผู้รับสารเป็นแฟนของสื่อสิ่งพิมพ์ที่คอยอ่านและติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารจากสื่อสิ่งพิมพ์มาก่อน หรือการเป็นผู้ชมผู้ฟังสื่อโทรทัศน์ หรือสื่อวิทยุก็ได้ ซึ่งแฟนแต่ละคนจะเกิดความสนใจ ชื่นชอบในสื่อมวลชนที่ตนติดตามหรือมาถึงตนแตกต่างกัน โดยจะแสดงให้เห็นว่าแฟนเหล่านี้เกิดความผูกพันและเอาใจใส่ในการติดตามสื่ออยู่ตลอดเวลา

การสมัครเป็นสมาชิกของสื่อสิ่งพิมพ์นั้น เกิดมาจากการผูกพันที่ติดต่อกันระหว่างแฟนของสื่อกับสื่อมวลชน เนื่องจากการสมัครเป็นแฟนของสื่อนี้เป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้แฟนได้มีโอกาส

ใกล้ชิดกับสื่อมากกว่าการติดตามสื่อโดยการซื้อมาอ่านเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังทำให้แฟนรู้สึกว่ามีโอกาสพิเศษต่างๆ มากกว่าผู้อื่น ทั้งในเรื่องการได้รับสิทธิพิเศษจากการสมัครเป็นสมาชิก การได้รับของสมนาคุณ การเข้าร่วมกิจกรรมกับสื่อ ตัวอย่างการสมัครเป็นสมาชิกของนิตยสารแม่บ้านทันสมัยจากภาพประกอบที่ 1

สมาชิก "แม่บ้านทันสมัย" เทียบฟรี

ทางเลือกใหม่สำหรับท่านที่สมัครสมาชิก "แม่บ้านทันสมัย"

ในราคาพิเศษสุด 1 ปี (12เล่ม) จาก 720 บาท เหลือเพียง 880 บาท
ท่านสามารถเลือกของกำนัลเป็น

"ผ้ากันเปื้อนเนื้อดีจากแม่บ้านทันสมัย" 1 ผืน
หรือ บัตรเข้าชมและเล่นเครื่องเล่น "สวนสยาม" จำนวน 2 ใบ มูลค่า 400 บาท ฟรี!
(บัตรสวนสยามใช้ได้ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2542)

ซึ่ง ท่านที่สมัครสมาชิก 2 ปี (24เล่ม) 1,360 บาท

ท่านจะได้รับ "ชุดของขวัญอาหารพิมพ์อาหาร ผลิตจากวัสดุคุณภาพดี ชุด"
และเลือกรับของกำนัลอีก 1 อย่างเป็น ผ้ากันเปื้อน 1 ผืน หรือ บัตรเที่ยวสวนสยาม 2 ใบ
(ไปตระเวนไปสมัครให้ละเอียด)

หมายเหตุ ของกำนัลเฉพาะสมาชิกในประเทศเท่านั้น

สิทธิพิเศษอื่น ๆ

- ได้รับการสมัครกรมแม่บ้านทันสมัยโดยอัตโนมัติ
- ผู้ถือบัตรสมาชิกมีสิทธิเลือกสินค้าแม่บ้านทันสมัยในราคาลดพิเศษ
- ผู้ถือบัตรสมาชิกมีสิทธิเลือกพิเศษคำขวัญอาหารกับ "สถาบันแม่บ้านทันสมัย"
- ผู้ถือบัตรสมาชิกมีสิทธิเข้าร่วมโครงการพิเศษต่างๆกับ "สถาบันแม่บ้านทันสมัย"

ภาพประกอบที่ 1 สิทธิพิเศษของการสมัครเป็นสมาชิกนิตยสารแม่บ้านที่รัก

การเข้ามาเป็นสมาชิกของสื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนความตั้งใจติดตามสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ นั้น เป็นส่วนหนึ่งทำให้แฟนเกิดข้อผูกมัดในการติดตามสื่อมวลชนเหล่านั้น และแฟนเหล่านี้จะแสดงออกถึงลักษณะพฤติกรรมที่จงรักภักดีต่อเนื้อหาที่ตนติดตาม ซึ่งในบางครั้งแฟนของสื่ออาจจะไม่ตระหนักถึงพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออกมา ในแต่ละครั้งที่ปรากฏเนื้อหาประเภทนี้ทางสื่อมวลชน แฟนเหล่านี้จะไม่พลาดการติดตาม หรือหากมีเหตุบังเอิญต้องพลาดก็จะบันทึกเก็บไว้หรือการติดตามซื้อสื่อสิ่งพิมพ์นั้น บางคนก็สมัครเป็นสมาชิกของสื่อสิ่งพิมพ์เหล่านั้น เพื่อจะได้ไม่พลาดการอ่านและเกิดความต่อเนื่องในการติดตามเนื้อหา การสมัครเป็นสมาชิกของสื่อนี้เกิดจากความสนใจของผู้รับสารแต่ละคนมาจากเหตุผลที่ต่างกัน ซึ่งเป็นผลจากที่ผู้รับสารแต่ละคนได้รับแรงกระตุ้น แรงผลักดัน ที่แตกต่างกันในการเข้ามาเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน

สื่อมวลชนที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารมาสู่ผู้รับสารนั้นมีหลายประเภท สื่อแต่ละประเภทได้ปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาให้น่าสนใจ เพื่อให้มีผู้รับสารติดตามเพิ่มขึ้น เช่น ในปัจจุบันสื่อโทรทัศน์ มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นเกม เช่น รายการกินกับเกม รายการยุทธภูมิกะทะเหล็ก รายการสาริตทำอาหาร เช่น รายการครอบจักรวาลคิทเช่น รายการเคาะกะทะ เมื่อ

ผู้รับสารได้ชมรายการเหล่านั้นแล้วรู้สึกพอใจ ก็จะสร้างข้อผูกมัดให้ตนเองติดตามรายการนั้นเป็นประจำจนกลายเป็นแฟนของรายการนั้นในที่สุด ดังนั้น การสร้างข้อผูกมัดในการเป็นแฟนและคอยติดตามสื่อมวลชนเหล่านั้นจึงสัมพันธ์กับความนิยม ซึ่งชอบในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร

กล่าวได้ว่า ทรายไคที่ผู้รับสารซึ่งเป็นแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร ยังคงมีความนิยมชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร พวกเขาก็ยังคงต้องการบริโภคเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทางสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา เสมือนอาการหิวที่ต้องการได้รับสิ่งที่ตนต้องการจนเกิดความพอใจ แต่จะไม่หยุดความต้องการของคนไว้เพียงเท่านั้น แฟนจะยังคงต้องการบริโภคเนื้อหาและเกิดความต้องการมากขึ้นเรื่อยๆ

คุณวนัธร ปาธิชัย กล่าวว่า “เป็นสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รักมาแล้ว 10 ปี เพราะเห็นว่า มีรายการอาหารบางอย่างน่าทดลองทำ รูปเล่มกระทัดรัด เสนอเมนูอาหารแปลกใหม่น่ารู้ นอกจากนี้ก็เป็นสมาชิกของ WE-CLUB ด้วย ในบางโอกาสดังกล่าวจะอ่านคอลัมน์เกี่ยวกับอาหารในนิตยสารขวัญเรือน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันอาทิตย์ ที่มีคอลัมน์ชิมอาหารของ พล.อ.โอกาส และเคยฟังรายการครอบครัววาฬซึ่งจัดโดย ม.ร.ว. ถนัดศรี ตอนนั้นก็ติดตามรายการครอบครัววาฬลิทเช่น ทางช่อง 9 รายการร้อยช่อง 5 รายการยุทธภูมิกะทะเหล็กด้วย เพราะชอบพิธีกร วิทยากร และเมนูอาหารที่นำมาเสนอ นอกจากนี้ก็ชอบไปชมเทศกาลอาหาร โดยเฉพาะถ้าเป็นอาหารที่ทำง่ายๆ ‘ไม่ยุ่งยาก’ (คุณวนัธร ปาธิชัย. สัมภาษณ์. 23 พฤศจิกายน 2541)

คุณสุกสิทธิ เกิดปราโมทย์ ได้กล่าวว่า “ชอบดูรายการกินกับเกม รายการเคาะกะทะ รายการเสน่ห์แม่บ้าน รายการบ้านเลขที่ 5 รายการครบเครื่องเรื่องผู้หญิง โดยเฉพาะรายการครอบครัววาฬลิทเช่น เพราะชอบพิธีกร (คุณหมึกแดง) เพราะผู้ดำเนินรายการจะบอกล่วงหน้าว่าสัปดาห์หน้าจะสาธิตทำอาหารอะไร มีเครื่องปรุงหรือส่วนผสมใดบ้าง ก็จะจดไว้ หรือบางครั้งก็บันทึกเทปรายการเก็บไว้ ก่อนจะถึงเวลาออกอากาศก็จะเตรียมส่วนผสม เครื่องปรุงทุกอย่างไว้ให้ครบ ทำให้สามารถทำอาหารไปพร้อมกับพิธีกรได้ แต่ขณะทำก็จะไม่ลืมที่จะบันทึกเทปรายการขณะนั้นด้วย” (คุณสุกสิทธิ เกิดปราโมทย์. สัมภาษณ์. 8 ธันวาคม 2541)

คุณอำไพ วรุตตะมะ กล่าวว่า “สมัครเป็นสมาชิกเป็นหนังสือแม่บ้านที่รักตั้งแต่เล่มแรก รู้จักหนังสือแม่บ้านที่รักเพราะติดตามรายการแม่บ้านที่รักทางช่อง 3 ที่มีคุณกรรณิการ์เป็นพิธีกร เพราะเห็นว่าเป็นหนังสือที่มีคุณค่า เหมาะกับแม่บ้านที่ชอบทำอาหารแปลกๆ ใหม่ๆ นอกจากนี้ก็เป็นสมาชิก

ของนิตยสารแม่บ้านทันสมัย นิตยสารครัว และสารยูไนเต็ด บางโอกาสก็ซื้อนิตยสารประดิษฐ์ประดิษฐ์
กุลสตรีมาอ่าน” (คุณอำไพ วรุตตะมะ. สัมภาษณ์. 13 พฤศจิกายน 2541)

ลักษณะพฤติกรรมการติดตามสื่อมวลชนของแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้น มีความหลากหลายแตกต่างกัน เช่นเดียวกับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้นก็มียุทธศาสตร์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง ดังนั้น แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารแต่ละคนจึงสามารถเปิดรับและติดตามสื่อมวลชนได้หลายช่องทาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอใจของแฟนเป็นสำคัญ

ลักษณะแฟนที่นิยมและชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารของสื่อมวลชนนั้น สัมพันธ์กับการสร้างความหมาย การตีความเนื้อหาที่มาถึงตน เนื่องจากแฟนที่นิยมและชื่นชอบเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเป็นผู้ที่ให้ความสนใจเนื้อหาเฉพาะเรื่องอาหารเท่านั้น จึงทำให้เกิดการตีความอย่างเจาะจงลงไป ในทางกลับกัน การเลือกตีความนั้นก็ทำให้ปฏิเสธตัวบทอื่นที่มาถึงตน

แฟนที่มีการตีความเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่มาถึงตนเพียงลำพัง จะรู้สึกพอใจเกิดความสุขใจ และเกิดพฤติกรรมในการยอมรับบริโภครวมตามความคิดของตน ส่วนแฟนที่มีการรวมตัวกันในการติดตามสื่อจะมีการตีความเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากมีการสร้างเครือข่ายการติดต่อสื่อสารในสังคมที่อยู่ร่วมกัน ดังนั้นจึงมีอำนาจในการสร้างวัฒนธรรมในเรื่องอาหาร ภายในกลุ่มของคนขึ้นมา

แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารเป็นผู้รับสารที่ชื่นชอบและหลงใหลในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร และมีการตีความเนื้อหาด้วยตนเอง เป็นแฟนที่อยู่อย่างกระจัดกระจายและไม่รู้จักกัน มีอิสระในการเปิดรับและติดตามสื่อมวลชนเราสามารถวัดความพอใจของแฟนลักษณะนี้ได้จากโครงสร้างความพอใจ ซึ่งแม้จะเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน แต่สามารถวัดได้จากระดับการยอมรับบริโภครวม เนื่องจากแฟนเหล่านี้จะเกิดความสุขเมื่อได้ทำตามสิ่งที่เสนอแนะ หรืออาจเกิดความเพลิดเพลินจากการทำสิ่งที่ตนต้องการ หรือเกิดความสุขสนุกสนานจากการได้ทำสิ่งที่ตนต้องการ

คุณประสพสุข นาวิกบุตร กล่าวว่า “สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับการทำอาหารมาตั้งแต่เด็ก ปัจจุบันก็ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการค้าขายอาหาร ทำให้ต้องฟังพาสื่อมวลชนต่างๆ ที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและพยายามฝึกฝนด้วยการทดลองทำเมนูอาหารใหม่ๆ อยู่เสมอ นอกเหนือจากที่เรียนรู้จากผู้

ใหญ่ เพราะจะช่วยดึงดูดความสนใจของลูกค้า สมัครงเป็นสมาชิกของหนังสือหลายอย่าง ทั้งหนังสือแม่บ้านที่รัก นิตยสาร วารสารต่างๆ ตำราอาหาร เพราะจะได้นำมาเป็นตำราประกอบ ตอนนี่ยังติดตามรายการโทรทัศน์หลายรายการที่มีการสาธิตการทำอาหารและชอบไปชมเทศกาลอาหาร โดยเฉพาะถ้าเป็นเบเกอร์รี่ ขนมไหว้พระจันทร์” (คุณประสพสุข นาวิกบุตร. สัมภาษณ์ .14 ธันวาคม 2541)

ส่วนแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่มีลักษณะการพบปะ รวมตัวกันเป็นกลุ่ม ในการบริโภคเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่กลุ่มต้องการนั้น จะเกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนเนื้อหาสาระที่ได้รับกันภายในกลุ่ม โดยวัฒนธรรมรสนิยมเป็นสื่อกลาง

คุณสมปอง สุขพลชัย กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารมาตั้งแต่ตอนเรียนมัธยม เพราะชอบคุณอื่นทำอาหาร และมีการสอนวิชาการเรือนในห้องเรียน แรกๆ ก็อาศัยการถามจากคนรอบข้าง เมื่อได้ติดตามจากสื่อมวลชนที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารก็รู้สึกชอบ จึงติดตามมาตลอด ทั้งเป็นสมาชิกของหนังสือแม่บ้านที่รัก หนังสือพิมพ์ นิตยสารทั่วไปที่มีคอลัมน์เกี่ยวกับอาหาร เมื่อมีงานบุญที่บ้านญาติ ได้พบปะญาติผู้ใหญ่ เพื่อนๆ ก็จะนำเรื่องราวที่ได้รู้จากสื่อมาพูดคุย สอบถามจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ และแลกเปลี่ยนสูตรอาหารใหม่ๆ ระหว่างกัน” (คุณสมปอง สุขพลชัย. 18 ธันวาคม 2541)

ลักษณะผู้รับสารที่มีการตีความแบบลำพังนี้ เมื่อได้บริโภคเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารจากสื่อมวลชนต่างก็จะเกิดการตีความตามความพอใจของคน ซึ่งแฟนแต่ละคนจะมีการตีความเนื้อหาที่มาถึงคนไปตามลักษณะของตนเองและประสบการณ์ที่ได้ประสบมา ส่วนแฟนที่มีการตีความนั้นในระดับกลุ่มนั้น จะเกิดการตีความไปตามที่กลุ่มมีความคิดเห็นร่วมกัน และจะเชื่อถือผู้ที่มีความรู้ ความสามารถมากกว่าเป็นสำคัญ

พฤติกรรมหลังการเปิดรับและติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารของแฟน

ลักษณะแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่เปิดรับและติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องการทำอาหารในครอบครัว ซึ่งแฟนเหล่านี้มักเป็นผู้ลงมือทำอาหารด้วยตนเอง แต่เนื่องด้วยแฟนแต่ละคนนั้นมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีรูปแบบพฤติกรรมในการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ทั้งที่เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของตนเอง คอบสนองความ

ต้องการที่จะแสดงออกถึงความรัก ความเอาใจใส่ ผู้อื่น และตอบสนองความต้องการในการทำตามหน้าที่การงาน

สื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้น เป็นสื่อที่ให้ความรู้ในเรื่องการทำอาหารแก่ผู้รับสาร นอกจากนี้ก็ให้ความบันเทิง ความเพลิดเพลินใจแก่ผู้รับสารได้เช่นกัน ดังนั้น การติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารจึงทำให้ผู้รับสารแต่ละคนได้รับประโยชน์แตกต่างกัน

แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ลงมือทำอาหารด้วยตนเอง เมื่อติดตามสื่อมวลชนที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารแล้ว แฟนของเนื้อหาประเภทนี้ก็สามารถนำสิ่งที่ตนได้รับจากการติดตามสื่อมวลชนมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การนำมาทำอาหารรับประทานกันภายในครอบครัว การนำมาใช้ในประกอบอาชีพเกี่ยวกับอาหาร ดังนั้น การที่แฟนของเนื้อหาแต่ละคนจะเลือกเปิดรับและติดตามสื่อมวลชน หรือเลือกที่จะตีความเนื้อหาใด ก็ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของตนในการติดตามสื่อมวลชนที่นำเสนอเนื้อหาประเภทนี้

คุณจันจิรา เดชพันธ์ กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารมาตั้งแต่มีครอบครัว เพราะต้องทำอาหารให้สมาชิกในครอบครัวรับประทาน เคมีนั้นทำได้แค่อาหารพื้นๆ ง่ายๆ เมื่อได้ติดตามสื่อ เช่น รายการเมนูลูกรัก หนังสือแม่บ้านที่รัก ก็ทำให้ได้รับความรู้ ได้รู้จักรายการอาหารแปลกใหม่ นำมาทำให้ลูกรับประทานได้หรือเวลาที่อยากทำอาหารมีพิเศษก็จะเปิดหนังสือเป็นคู่มือ” (คุณจันจิรา เดชพันธ์. สัมภาษณ์ 12 ตุลาคม 2541)

คุณประสพสุข นาวิกบุตร กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารมาตั้งแต่เด็ก เพราะมีคุณแม่เป็นแม่ครัวในวัง จึงได้ใกล้ชิดและได้รับการถ่ายทอด เมื่อได้ติดตามสื่อมวลชนก็ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น ทำให้เป็นประโยชน์ในการนำมาใช้ในการทำอาหาร เพราะประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอาหาร ทำให้ได้ปรับปรุง เพิ่มเติมเมนูอาหารใหม่ๆ อยู่เสมอ ลูกค้าก็พอใจเพราะได้รู้จักอาหารแปลกใหม่ และมีอาหารให้เลือกมากขึ้น (คุณประสพสุข นาวิกบุตร. สัมภาษณ์. 14 ธันวาคม 2541)

คุณหงษ์ สีลาเกตุ กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารมาตั้งแต่มีครอบครัว เพราะต้องเป็นแม่บ้านทำอาหาร และยังเปิดร้านขายข้าวแกงด้วย ตอนนั้น สมัครเป็นสมาชิกของหนังสือหลายอย่าง เวลาอยู่บ้านก็ติดตามรายการโทรทัศน์แทบทุกรายการที่มีการสาธิตการทำอาหาร เพราะทำให้ได้ รู้จักเมนู

อาหารใหม่ๆ เวลานำอาหารมาขาย ลูกค้าก็ชมว่าอาหารแปลกและมีรสชาติอร่อย ตอนนั้นไม่ได้ขายข้าวแกงแล้ว แต่ยังคงติดตามรายการโทรทัศน์ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เพราะยังสนใจและยังอยากรู้เรื่องการทำอาหาร” (คุณหญิง ลีลาเกตุ สัมภาษณ์. 18 พฤศจิกายน 2541)

สาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่ผู้รับสารได้รับจากการติดตามสื่อมวลชนนี้ ช่วยทำให้ผู้รับสารเกิดความมั่นใจและสามารถใช้เนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนี้ในการสร้างความมั่นใจในการทำหน้าที่ทำอาหาร และยังสามารถใช้เนื้อหาเหล่านี้สร้างความนับถือให้กับตนเอง ทำให้ตนเองสามารถสร้างความหมายของการมีตัวตนในสังคมที่ตนอยู่

คุณจารุณี นาคพลัง กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารมานานแล้วตั้งแต่สมัยเรียนระดับ ป.ว.ช. เพราะต้องฝึกฝีมือเพื่อนำไปประกอบอาชีพ ปัจจุบันก็มีอาชีพเป็นครูสอนวิชาคหกรรมศาสตร์ ก็รู้สึกภูมิใจที่ได้นำวิชาความรู้มาใช้ได้อย่างเต็มที่ บางโอกาาก็ยังร่วมการแข่งขันทำอาหาร การประกวดอาหารด้วย” (คุณจารุณี นาคพลัง สัมภาษณ์. 22 ธันวาคม 2541)

คุณสุนีย์ สดะวีระวงศ์ กล่าวว่า “สนใจเรื่องการทำอาหารมาตั้งแต่เด็ก ในครอบครัวมีคุณแม่มีฝีมือในการทำอาหารมาก ก็อยากทำอาหารเก่ง ก็เลยเลือกเรียนด้านคหกรรมศาสตร์ ความรู้ที่ได้จากการถามจากคุณแม่ ก็สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนที่สถาบันราชภัฏได้ อาจารย์และเพื่อนๆ มักจะชมเสมอว่าทำอาหารได้อร่อยและน่ารักประทาน” (คุณสุนีย์ สดะวีระวงศ์ สัมภาษณ์. 8 ธันวาคม 2541)

ในการติดตามสื่อมวลชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารนั้น นอกจากแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารจะได้นำสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์จากการติดตามสื่อมวลชนไปใช้แล้ว ยังได้รับความบันเทิง ความเพลิดเพลินใจ จากเนื้อหาที่ตนติดตามด้วยทำให้ช่วยผ่อนคลายความเคร่งเครียดในชีวิตด้วย ซึ่งสามารถวัดได้จากโครงสร้างความพอใจที่ส่งผลให้แฟนเกิดความสุข สมความปรารถนา ทั้งที่เป็น การได้รับความรู้จากสิ่งที่ต้องการรู้ เกิดความเพลิดเพลินและยังเกิดความสนุกสนานในการทำอาหาร ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนต้องการด้วย

สรุปลักษณะและพฤติกรรมในการเปิดรับและติดตามสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารของแฟน

1. ลักษณะแฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร มีลักษณะเป็นแฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร เนื่องจากความชื่นชอบ นิยม หลงใหล ในเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่นำเสนอทางสื่อมวลชน ทั้งที่เกิดจากความสนใจส่วนบุคคลและความสนใจที่เกิดขึ้นจากปัจจัยอื่นๆ เช่นคนในครอบครัว สังคม เพื่อน เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความรัก ความเอาใจใส่ และการเป็นที่ยอมรับในสังคม หรือการทำงานที่ตนทำ

2. แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารมีความแตกต่างกันในด้านประชากรศาสตร์ แต่ความแตกต่างนี้ไม่ได้มีผลต่อความนิยม ความชื่นชอบ และการติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารของแฟนเหล่านี้

3. แฟนของเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารสามารถเปิดรับสื่อมวลชนที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารได้หลายประเภทและเลือกติดตามสื่อได้ตามที่ตนพอใจ

4. แฟนของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร เป็นแฟนที่จงรักภักดีต่อเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและจะติดตามสื่อมวลชนที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารอย่างสม่ำเสมอ